

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Józef Szewczyk (sprawozdawca)

w sprawie **W. B. (d. K.)**

oskarżonej z art. 191 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 sierpnia 2016 r.,

skargi obrońcy oskarżonej

na wyrok Sądu Okręgowego w T.

z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt II Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 13 października 2015 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł

skargę pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w T., po rozpoznaniu sprawy M. K., S.K., S.K1., S.K2., W. K. obecnie B. i H. W., wyrokiem z dnia 13 października 2015 r., sygn. akt II K (...), oskarżoną W. K. uniewinnił od popełnienia zarzucanego jej czynu z art. 191 § 1 k.k.

Od powyższego wyroku apelację złożyli:

- w części dotyczącej oskarżonej H. W. na niekorzyść oskarżonej - Prokurator Rejonowy w T.;
- w części dotyczącej oskarżonego S. K. – obrońca oskarżonego;
- w części dotyczącej oskarżonej H. W. – obrońca oskarżonej;

- w części dotyczącej oskarżonych M. K., S. K., S. K.1, S. K.2., H. K. i W. K. na niekorzyść oskarżonych – pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego A.G. (d. K.).

Wyrokiem z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt II Ka (...), Sąd Okręgowy w T.:

- I. uchylił ustępy VI, VII, VIII, IX, X i XII zaskarżonego wyroku i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego rozpoznania;
- II. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił ustęp IV i przyjął, że czyny przypisane oskarżonej H. W. w ustępach II i III stanowią ciąg przestępstw i za ten ciąg przestępstw na mocy art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonej karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
- III. utrzymał zaskarżony wyrok w mocy w pozostałym zakresie i zwolnił oskarżonych S. K. i H. W. od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Od powyższego wyroku w części dotyczącej oskarżonej W. B. (d. K.) skargę wniósł obrońca, który na zasadzie art. 539a § 3 k.p.k. zarzucił naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 437 § 2 k.p.k., poprzez uchylenie przez Sąd odwoławczy zaskarżonego apelacjami orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania podczas, gdy w przedmiotowej sprawie nie wystąpiła żadna z przesłanek wymienionych w tym przepisie, a tym bardziej by wystąpiła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, co tym samym powoduje jedynie bezzasadną zwłokę w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości co do oskarżonej W. B. i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest niedopuszczalna z mocy prawa, co powoduje konieczność pozostawienia jej bez rozpoznania.

W ustawie z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 437, dalej: ustawa

nowelizacyjna z 2016), która weszła w życie w dniu 15 kwietnia 2016 r., wprowadzono odrębny przepis przejściowy, regulujący stosowanie przepisów dotyczących skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania (art. 25 ust. 2). W świetle postanowień tego przepisu „*w postępowaniach, o których mowa w ust. 1* (art. 25 – przypis SN), *stosuje się przepisy rozdziału 55a ustawy zmienianej w art. 1*”). Zawarte w art. 25 ust. 2 określenie „*w postępowaniach*” odnosić przy tym należy, nie tylko do zakresu wskazanych w ust. 1 postępowań, ale również do określonego tam czasu ich wszczęcia, tj. po dniu 30 czerwca 2015 r. Wykładnia regulacji zawartej w art. 25 ustawy nowelizacyjnej prowadzi zatem do wniosku, że przepisy Rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego stosuje się do spraw, w których postępowanie sądowe zostało wszczęte po dniu 30 czerwca 2015 r. (por. D. Świecki (red.), B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, Kodeks postępowania karnego. Komentarz do zmian z 2016 r., s. 597, podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 lipca 2016 r., IV KZ 39/16, nie publ.).

W konsekwencji uznać należy, że jednoznaczne odesłanie, zawarte w ustępie 2 art. 25 ustawy nowelizacyjnej z 2016 r., do kategorii spraw, których wyznacznikiem jest data wniesienia aktu oskarżenia, powoduje, że w pozostałych sprawach, w których akt oskarżenia został wniesiony przed dniem 1 lipca 2015 r. przepisy o skardze na wyrok kasatoryjny nie znajdują zastosowania.

Prawidłowość powyższej wykładni art. 25 ust 2 ustawy nowelizacyjnej z 2016 r. wspiera pośrednio także treść art. 539a § 3 k.p.k., określającego podstawy skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania, które w świetle tego przepisu mogą stanowić jedynie naruszenie art. 437 k.p.k. lub uchybienia określone w art. 439 § 1 k.p.k. Pierwszą podstawę skargi odnieść należy do art. 437 § 2 k.p.k. w brzmieniu tego przepisu nadanym mu ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm., dalej: ustawa nowelizacyjna z 2013 r.). Wskutek wspomnianej nowelizacji Kodeksu postępowania karnego, z dniem 1 lipca 2015 r. w przepisie art. 437 § 2 k.p.k. ustanowiono ograniczenia w zakresie możliwości

wydawania orzeczenia kasatoryjnego, poprzez wprowadzenie zamkniętego katalogu podstaw uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Dopiero zatem w sprawach, w których zastosowanie znajduje art. 437 § 2 k.p.k. w brzmieniu nadanym mu ustawą nowelizacyjną z 2013 r., dopuszczalna jest skarga od kasatoryjnego wyroku sądu odwoławczego. Tylko bowiem w tych sprawach znowelizowany art. 437 § 2 k.p.k. stanowi, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Zatem skarga na wyrok sądu odwoławczego uprawnia strony postępowania karnego do zainicjowania instancyjnej kontroli prawidłowości uchylenia się przez sąd odwoławczy od reformatoryjnego rozstrzygnięcia w postępowaniu apelacyjnym. Przy brzmieniu art. 437 k.p.k., obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., funkcjonowanie takiej skargi nie miałoby racji bytu. Z tych też względów podzielić należy stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z dnia 28 lipca 2016 r. (IV KZ 39/16, nie publ.), iż *„niecelowe byłoby rozszerzanie zastosowania obecnie wprowadzonej instytucji na sprawy, w których zastosowanie znalazł „stary” art. 437 § 2 k.p.k.”*.

Podsumowując, art. 437 § 2 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., znajduje zastosowanie do spraw, w których wniesiono do sądu akt oskarżenia po dniu 30 czerwca 2015 r. (por. art. 36 pkt 2 ustawy nowelizacyjnej z 2013 r.), dlatego jako oczywisty jawi się wniosek, że skarga na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania może zostać skutecznie wniesiona wyłącznie w sprawach, w których wszczęto postępowanie sądowe po dniu 30 czerwca 2015 r.

Akt oskarżenia przeciwko W. K. oskarżonej o czyn z art. 191 § 1 k.k. wpłynął do Sądu Rejonowego w T. w dniu 30 grudnia 2014 r. (k. 355). W niniejszym postępowaniu nie znajdowały zatem zastosowania regulacje wprowadzone przepisami Rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego, a co za tym idzie stronie nie przysługuje skarga na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania.

W tych okolicznościach wniesienie przez obrońcę oskarżonej W. B. skargi na wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 19 maja 2016 r. winno jedynie skutkować,

niepodlegającą zaskarżeniu, czynnością prezesa sądu odwoławczego o charakterze administracyjnym, sprowadzającą się do poinformowania strony o braku możliwości wniesienia takiej skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 2016 r., IV KZ 39/16, nie publ.).

Mając zaś na uwadze, że w rozpoznawanej sprawie zostało już wydane zarządzenie o przyjęciu złożonej przez obrońcę oskarżonej W. B. skargi, Sąd Najwyższy postanowił pozostawić skargę bez rozpoznania.